

Б. М. Фільц

## Плешкевич Омелян

**ПЛЕШКЕВИЧ Омелян** (21. 08. 1897, с. Маковисько, нині Підкарпатського воєводства, Польща — 07. 07. 1960, м. Чикаго, шт. Іллінойс, США) — диригент, композитор, мовознавець. 1916 разом з батьками був вивезений російською армією до Ростова-на-Дону (нині РФ). Закінчив філософський факультет Українського таємного університету в Львові (1924). Відтоді — організатор сільських хорів на Львівщині. 1931—37 — диригент українського студентського чоловічого хору «Бандурист», 1937—44 — чоловічого хору «Сурма», 1937—44 — архікатедрального хору собору святого Юра (усі — Львів). Виступав із колективами у багатьох концертах, зокрема присвячених Т. Шевченку, І. Франку, М. Вербицькому, М. Лисенку та ін., що відбувалися, зокрема, у Львові. 1934 у Яворові (нині Львівської обл.) відбулося вшанування М. Вербицького з нагоди 120-річчя від дня народження і відкриття надмогильного пам'ятника в с. Млини (нині Підкарпатського воєводства), де «Бандурист» під керівництвом П. виконав хор «Жовнір». На концерті української музики, присвяченому 75-річчю смерті Т. Шевченка (1936 у Львівському оперному театрі), диригував об'єднаним хором «Бандуриста», «Сурми», «Бояна» (усього 180 осіб) та симфонічним оркестром і виконав вокально-симфонічний твір С. Людкевича «Ой вигострю товариша» на слова Т. Шевченка та його ж кантату «Заповіт» (1-е виконання, Львівський «Боян» і «Сурма» в супроводі оркестру Львівської філармонії під керівництвом автора). Очолювані П. колективи мали схвальні рецензії у пресі В. Барвінського, Б. Кудрика, С. Людкевича, А. Рудницького та ін. 1936 у Львові в Народному домі відбувся вечір стрілецьких пісень у виконанні хору «Бандурист» під керівництвом П. 1944 П. з багатьма хористами емігрував до Німеччини, де диригував хорами в таборах для переміщених осіб, згодом у США (Чикаго). 1945 у м. Ноймаркт (Німеччина) П. відновив діяльність хору «Сурма», з яким у поповненому складі впродовж 2-х р. дав понад 50 концертів для американських військових частин. 1947 хор переїхав до Регенсбурґа (Німеччина), звідки П. разом із «Сурмою» у складі 40-а осіб об'їхав із концертами всю американську зону окупації Німеччини, виступав перед українськими біженцями в Австрії та Італії. 1948 П. із хором «Сурма» розпочав діяльність у Чикаго. У репертуарі хору — опера «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського, фрагменти з опер «Купало» А. Вахнянина й «Роксоляна» Д. Січинського; літургійні твори: «Херувимська» Д. Бортнянського, «Покаяніє» А. Веделя; «Поема про Україну» П. Давидовського, «Садок вишневий коло хати» А. Вахнянина, «Ой чого ти почорніло» Л.

Ревуцького, обробка Є. Козаком пісні «Думи мої», «Сонце заходить» О. Роздольського, «Учітеся, брати мої» та «Земле моя» А. Кос-Анатольського, «Заповіт» в обробці К. Стеценка, в'язанка українських народних пісень, повстанські та козацькі пісні. П. — активний популяризатор на Заході пісень УПА, один з авторів і упорядник збірки «Співаник УПА» (Реґенсбург, 1950). П. здійснював обробки народних пісень і колядок, зокрема характерної регіональної сценки «Гуцули у Вифлеємі» (надрукована у збірці «Колядки та щедрівки», Л., 2013).

### **Рекомендована література**

1. Людкевич С. Концерт співочих товариств «Бояна» і «Сурми» // Діло. 1935, 19 квіт.;
2. Барвінський В. Стрілецька пісня в музиці і слові // Новий час. 1936. Ч. 260;
3. Маркусь В. Українська громада після Другої світової війни. 1949—88 // Українці в Чикаго й Іллінойсі. В тисячоліття Хрещення України. Чикаго, 1989.

### **Бібліографічний опис:**

Плешкевич Омелян / Б. М. Фільц// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-879002>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).